

ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမားပျောက်ရေးနေ့နှင့် မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမား

ပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်

ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမားပျောက်ရေးနေ့ (၂၀၂၀)

ဇွန်လ (၁၂) ရက်နေ့သည် ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမား ပျောက်ရေးနေ့ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ် ဇွန်လ (၁၂) ရက်နေ့ကို ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမား ပျောက်ရေးနေ့အဖြစ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) က ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လ (၁၂) ရက်နေ့က စတင်သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ဦးတည်ချက်၊ အကြောင်းအရာခေါင်းစဉ်တစ်ခုစီကို နှစ်စဉ်သတ်မှတ်ကာ ကမ္ဘာအနှံ့နိုင်ငံတိုင်းတွင် ကလေးအလုပ်သမား ပျောက်ရေး အခမ်းအနားများ၊ အထိမ်းအမှတ်လှုပ်ရှားမှုများကို ကျင်းပခဲ့ကြ ပါသည်။ ယခု ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမား ပျောက်ရေးနေ့အတွက် အကြောင်းအရာ၊ ခေါင်းစဉ်အဖြစ် ကိုဗစ် ၁၉၊ ကလေးများအား ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်စေဖို့ ယခင်ကထက် ပိုတိုးလို့ ယခုပင် ကာကွယ်ဖို့ “COVID-19; Protect children from child labour, now more than ever” ဟု သတ်မှတ်ပေးထားပါသည်။

ယမန်နှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းနှင့် ယခုနှစ်အတွင်း ကိုဗစ် ၁၉ ရောဂါသည် မည်သူကမျှ ကြိုတင်ခန့်မှန်း ထားနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကို ကပ်ရောဂါအသွင် အံ့ဩတုန်လှုပ်ဖွယ်ရာ ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး လူ့အသက်ပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးစေခဲ့သည်သာမက ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်သမား ဈေးကွက်အပေါ်တွင်လည်း ကြီးမားသည့်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဝင်ငွေလျော့နည်း ဆုံးရှုံးမှု၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ပွားမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပွားခဲ့ရာတွင် ထိရှလွယ်သည့်အုပ်စု တွင်ရှိနေသည့် ကလေးများသည်လည်း ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ရှေ့တန်းမှ ထိခိုက်နစ်နာ ခံစားခဲ့ ကြရပါသည်။

ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သည့် လက်ရှိကမ္ဘာ့စီးပွားရေး အကြပ်အတည်းများ ကြောင့် ကလေးသန်းပေါင်းများစွာသည် ကလေးအလုပ်သမားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့စစ်တမ်းများအရ ကလေးအလုပ်သမား ၁၅၂ သန်းခန့် သည်ကလေးအလုပ်သမားများအဖြစ် အလုပ်လုပ်နေကြပြီး ၎င်းအထဲမှ ၇၂ သန်းခန့်သည် အန္တရာယ်ရှိသောလုပ်ငန်းခွင်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင် နေကြကြောင်း သိရပါသည်။ အဆိုပါ ကလေး အလုပ်သမားများသည် ပိုမိုခက်ခဲကြမ်းတမ်းသည့်

ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လုပ်ကိုင်နေကြရပြီး ခက်ခဲ၍ အန္တရာယ်ရှိသည့်အလုပ်များကို အလုပ်ချိန် ရှည်ကြာစွာ လုပ်ကိုင်နေကြရပါသည်။ ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါ ဆိုးရွားစွာ ဖြစ်ပွားနေသည့် ယခုအချိန်ကာလတွင် ကလေးများအား ကလေးအလုပ်သမား မဖြစ်လာစေရေး ယခင်ကာလများထက် ပိုမိုကာကွယ်ကြရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည့် အကြောင်းအရာကို ယခုနှစ်အတွက် ဦးတည်ချက် ခေါင်းစဉ်အဖြစ်သတ်မှတ် ခြင်းသည် အချိန်အခါ အခြေအနေနှင့် အလွန်လိုက်ဖက် ဆီလျော်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ယခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးနေ့ အခမ်းအနားနှင့် လှုပ်ရှားမှုများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) သည် The Global March Against Labour အဖွဲ့၊ The International Partnership for cooperation on child labour in Agriculture (IPCCPA) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများရှိ ကလေးအလုပ်သမားများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်ထားကြောင်း သိရပါသည်။ ထို့အတူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) နှင့် ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရံပုံငွေအဖွဲ့ (UNICEF) တို့ပူးပေါင်း၍ ကိုဗစ် ၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် ကလေးအလုပ်သမားများနှင့် ကလေး အလုပ်သမား လျော့နည်းပပျောက်ရေးဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ စာတမ်းကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သွားရန်ရှိပြီး ၎င်းစာတမ်းနှင့် ကိုဗစ် ၁၉ အကြပ် အတည်းကာလအတွင်းမှ ကလေးအလုပ်သမားများ၏ ရှေ့အနာဂတ်ကို မျှော်ကြည့်ခြင်းခေါင်းစဉ်ဖြင့် အဆင့်မြင့် အရာရှိကြီးများက Online မှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

အလားတူ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ILO ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းရေးရုံးအနေဖြင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးနေ့ လှုပ်ရှားမှုကာလကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ (၁၂) ရက်နေ့မှ စက်တင်ဘာလ (၃၀) ရက်နေ့အထိ သတ်မှတ်ထားပြီး လှုပ်ရှားမှုများအဖြစ် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲများ၊ သတင်းထုတ်ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ လူမှုမီဒီယာများဖြစ်သည့် Facebook၊ Twister အပါအဝင် အခြားသောမီဒီယာများ၊ Website များမှ တစ်ဆင့် အသိပညာပေးခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ကျေညာခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် Bill Board များ၊ ပိုစတာများ စိုက်ထူခြင်း၊ တီဗွီနှင့် ရေဒီယိုများမှတစ်ဆင့် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး ဇာတ်လမ်းတိုများ ထုတ်လွှင့်ပြသခြင်းနှင့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အများပြည်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်နေရာများ၌ ဓါတ်ပုံပြပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ရန်စီစဉ်ထားကြောင်း သိရှိရသဖြင့် အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ်ရှင်

အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ပူးပေါင်းပါဝင် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်လျှက်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး

စစ်တမ်းများအရ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ၅ နှစ်မှ ၁၇ နှစ်အကြား ကလေးအလုပ်သမား ၁၅၂ သန်းခန့် ရှိရာ ၇.၄ ရာခိုင်နှုန်းသည် အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသတွင် ရှိနေကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် အများစုရှိနေကာ အလုပ် လုပ်ကိုင်နေကြရကြောင်းကိုလည်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကောက်ယူခဲ့သော နှစ်စဉ်လုပ်သားအင်အားစစ်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသက် ၅ နှစ်မှ ၁၇ နှစ် အကြား ကလေးဦးရေ ၁၂.၃၈ သန်းကျော်ရှိရာ ကလေးလုပ်သား ၄ သိန်းကျော်ရှိပြီး ၃ သိန်းကျော်သည် အန္တရာယ်ရှိသည့်အလုပ်များတွင် လုပ်ကိုင်ရသော အသက် ၁၈ နှစ်အောက် ကလေးများဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ လူနေမှုဘဝ မြင့်မားမှု၊ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ကလည်း ကလေးအလုပ်သမားအသုံးပြုရသည့် အဓိက အခြေခံအကြောင်းအရင်းများနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်စပ်နေပြီး ယနေ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများတွင် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေသည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ Global Climate Change ၏ အကျိုးဆက်များဖြစ်သည့် မိုးခေါင်ခြင်း၊ တောမီးလောင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်း ကြီးများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ ငလျင်လှုပ်ခြင်း စသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကျရောက် မှုကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှုမရှိခြင်း၊ ပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် ရခြင်း၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများ၊ လူမှုစီးပွားရေးဘဝအကြပ်အတည်းများဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကလေးအလုပ် သမားများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားကြရပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက် (SDG 8.7) တွင် ကလေး အလုပ်သမားပပျောက်ရေးကို ရည်မှန်းချက်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့်လည်း ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးကို အမျိုးသားရေးတာဝန် တစ်ရပ် အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (၂၀၁၈-၂၀၃၀) (MSDP) တွင် မဏ္ဍိုင်(၃)၊ ပန်းတိုင်း(၄)၊ မဟာဗျူဟာ ၄.၃ တွင် ကလေး အလုပ်သမားပပျောက်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များကို တိကျစွာသတ်မှတ်ထည့်သွင်းဖော်ပြလျက် ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ILO ပြဋ္ဌာန်းချက် အမှတ် (၁၈၂)ကို ဒေသတွင်းအာဆီယံနိုင်ငံများနည်းတူ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် လက်ခံအတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး၊ အငယ်ဆုံးအသက်ပြဋ္ဌာန်းချက် အမှတ်(၁၃၈) ကို အစိုးရနှင့် လွှတ်တော်တို့မှ အတည်ပြုသဘောတူခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရေး သတ်မှတ်လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာအမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက်

မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးကို အလေးထားလုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာ ဒုတိယသမ္မတ(၁)ဦးဆောင်ပြီးအဖွဲ့ဝင်(၂၃)ဦးပါဝင်သည့်မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က ၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၅) ရက်နေ့တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်(၈)ရပ်ကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသားကော်မတီဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ အခြေခံဗဟုသုတများ ပြန့်ပွားစေရေးအတွက် အသိပညာနှင့် ဗဟုသုတများ တိုးမြှင့်လာစေရန်၊ နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ လိုအပ်သည့် ဥပဒေများကိုပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန်၊ ကလေးအလုပ်သမားပြဿနာအပေါ်ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရန်၊ တာဝန်ဝတ္တရားများချမှတ်၍ တိုးတက်မှုကိုအကဲဖြတ်ခြင်းဖြင့် ရေရှည်တွင် ကလေးအလုပ်သမားလျော့နည်းပပျောက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီသည် အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းစီမံချက်ကိုရေးဆွဲ၍ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဥပဒေပါအကြောင်းအရာ

ကလေးအလုပ်သမားနှင့်ပတ်သက်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့ (ILO) ၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် တရားဝင်အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သော အနိမ့်ဆုံးအသက်အရွယ်အောက်ရှိ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် ကလေးများကိုသော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် အသက်အရွယ်အရ တရားဝင်အလုပ်

လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သို့မဟုတ် ပညာသင်ကြားရေးတို့ကို ထိခိုက်စေသည့် အလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်နေရသည့် ကလေးများကို သော်လည်းကောင်း ဆိုသည်ဟု ပါရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ဥပဒေများတွင် ကလေးသူငယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ဆိုင်ရာ ဥပဒေ(၂၀၁၉ ခုနှစ်)၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ် ခွင့်ရက်နှင့် အလုပ်ပိတ်ရက်ဥပဒေ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ဌာနများဥပဒေနှင့် လူကုန်ကူးမှုတားဆီးကာကွယ်ရေးဥပဒေတို့တွင် ကလေးသူငယ်နှင့်ပတ်သက် သည့်အခွင့်အရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါရှိပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုပ်သမားဥပဒေများတွင် အသက် ၁၄ နှစ်ပြည့်ပြီးက ဆရာဝန်၏ အလုပ်လုပ်ရန်သင့်တော်ကြောင်း ဆေးထောက်ခံချက်ဖြင့် စတင်လုပ်ကိုင် နိုင်ကြောင်း၊ အသက် ၁၆ နှစ်နှင့် ၁၈ နှစ်အကြားကလေးများမှာ ဆရာဝန်၏ထောက်ခံချက်ရရှိပါက လူကြီးလုပ်သားကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ အသက် ၁၄ နှစ်နှင့် ၁၆ နှစ်ကြား ကလေးအလုပ်သမား များ၏ တစ်နေ့အလုပ်ချိန်ကို ၄ နာရီသာခွင့်ပြုထားကြောင်း၊ ညနေ ၆ နာရီနှင့် နောက်တစ်နေ့ နံနက် ၆ နာရီအကြားခိုင်းစေခွင့်မရှိကြောင်း၊ ခွင့်ရက်၊ အလုပ်ပိတ်ရက်များကိုလည်း လူကြီးအလုပ်သမားကဲ့သို့ ခံစားခွင့်ရှိကြောင်းပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားများကို အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းဆိုသည်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အမှတ် (၁၈၂) ပါ ခြွင်းချက်ထား၍ လက်သင့်ခံနိုင်ခြင်းမရှိသည့် အလုပ်များတွင် ခိုင်းစေခံရသည့် ကလေးအလုပ်သမားအုပ်စုများကို ဆိုလိုပါသည်။ အဆိုးဝါးဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်းတွင် ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ကျွန်ပြုခံရခြင်း၊ လူကုန်ကူးခံရခြင်း၊ စီးပွားရေးအရ လိင်မှုဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်ခံရခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ကိုင် စေခိုင်း ခံရခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ သို့မဟုတ် တရားမဝင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုခံရခြင်းများ ပါဝင် ကြောင်း လေ့လာသိရှိပါသည်။

အန္တရာယ်ရှိသည့် လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိသည့် အလုပ်ဆိုသည်မှာ ကလေးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တအပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်စေသည့် အလုပ်တွင်

လုပ်ကိုင်နေရသည့် ဖြစ်ရပ်ကိုဆိုလိုပြီး အဆိုပါအချက်တွင် သတ်မှတ်အလုပ်ချိန်ထက် ပိုမိုလုပ်ကိုင်ရခြင်း၊ ပင်ပန်းစွာလုပ်ကိုင်ရခြင်းနှင့် ညအချိန်လုပ်ကိုင်ရခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၉ ခုနှစ်)တွင် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားဆိုသည်မှာ ကလေးသူငယ်၏အသက်ရှင်သန်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုရရှိရေးနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရေးတို့အတွက် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ၎င်းဥပဒေပါ ကလေးသူငယ်၏ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုအများဆုံးဖြစ်စေသည့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ရရှိခံစားခြင်းကို ဆိုသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းထားခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီအောက်တွင် ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်၍ ဖွဲ့စည်းထားပြီး အလုပ်ရုံနှင့် အလုပ်သမားဥပဒေစစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ထားပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန(၁၀)ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ် (UMFCCI) ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်များ၊ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ ILO ၊ UNICEF နှင့် လူမှုရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် ရည်မှန်းချက်များ

လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အဓိကအားဖြင့် ကလေးအလုပ်သမားမဖြစ်ပေါ်စေရေး ကြိုတင်ကာကွယ်ရန်၊ ဥပဒေနှင့်အညီ တရားဝင်လုပ်ကိုင်နေသော ကလေးများကို အကာအကွယ်ပေးရန်၊ ကလေးအလုပ်သမားများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ အပါအဝင် ပြဿနာများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင် ထည့်သွင်းနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ရန်၊ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေး အမျှတသောအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရန်၊ ကလေးအလုပ်သမားနှင့်

ဆက်စပ်သည့် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများကို အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်ရေး တင်ပြဆောင်ရွက်ရန်တို့ ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ ကလေးများ အား ကလေးအလုပ်သမားအဖြစ် ခိုင်းစေမှု၊ အထူးသဖြင့် အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေမှုများအား လျော့နည်းပပျောက်စေရန်နှင့် ထိရောက်စွာတားဆီးကာကွယ်ရန်၊ ဥပဒေအရ တရားဝင်အလုပ် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိသည့် ကလေးအလုပ်သမားများအား ဥပဒေနှင့်အညီထိရောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးရန်၊ အန္တရာယ်ရှိသော အလုပ်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်များတွင် လုပ်ကိုင်နေရသည့် ကလေးအလုပ်သမားများအား ဖယ်ရှားပြီး သင့်လျော်ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနှင့် အသက်မွေးပညာကျောင်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေး စီမံဆောင်ရွက်ပေးရန် ရည်မှန်းထားကြောင်း သိရပါသည်။

စီမံချက်ကာလနှင့် ပထမငါးနှစ်စီမံချက် ရည်မှန်းချက်များ

ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကာလအား ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၃ ခုနှစ်အထိ (၁၅) နှစ်ကာလ သတ်မှတ်ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အထိ ကာလတို ပထမ (၅) နှစ် ကာလအဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြောင်း သိရပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးအတွက် ပထမ ငါနှစ်အတွင်း ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်များအဖြစ် ခိုင်မာတိကျသော အခြေခံအချက် အလက်များ ကောက်ယူခြင်း၊ အသိပညာပေးခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ပညာရေး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးခြင်း၊ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာပြုပြင်ရေးဆွဲမှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေခြင်း၊ အဆိုးရွားဆုံးပုံစံဖြင့် ခိုင်းစေခြင်း ခံနေရသော ကလေးအလုပ်သမားများအား ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် ပြန်လည်ကုစားခြင်း၊ မိသားစုများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်များ ရရှိစေခြင်းဆိုသည့် ရည်မှန်းချက် (၆) ရပ် ချမှတ်ထားပါသည်။ ပထမငါးနှစ်စီမံချက်တွင် စက်မှုကုန်ထုတ်ကဏ္ဍနှင့် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး ကဏ္ဍနှစ်ခုကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ စီမံချက်နယ်မြေအဖြစ် ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တို့ကိုဦးစားပေး တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီသည် လုပ်ငန်းကော်မတီ (၈) ခုကို ဖွဲ့စည်းပေးထားပြီး

ရေးဆွဲထားသည့် စီမံချက်၊ ရည်မှန်းချက်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း တို့ကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးအတွက် တွန်းအားတစ်ရပ်

မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ စီမံချက်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို လေ့လာကြည့်ပါက ကလေးအလုပ်သမားများအား အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံဖြင့်ခိုင်းစေခြင်းမှ အစပြုကာ ကလေးအလုပ်သမားခိုင်းစေမှု ပပျောက်သွားရန် သို့မဟုတ် လျော့နည်းသွားရန် လုပ်ဆောင်ပေးရေးအတွက် အခြေအနေကောင်းနှင့် လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားကော်မတီသည် ယင်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကိုဗစ် ၁၉ ကာလမတိုင်မီကပင် စတင်၍လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ကိုဗစ်ကာလအတွင်းနှင့် အနာဂတ်တွင်လည်း စီမံချက်ပါရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ရာ ချမှတ် ထားသည့်စီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သက်ဆိုင်သူအားလုံး၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး တက်ညီလက်ညီ ဝိုင်းဝန်းအကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ကြမည် ဆိုပါက ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးအတွက် ထိရောက်မြင်သာသည့် တွန်းအားတစ်ရပ် ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုဗစ် ၁၉၊ ကလေးများအား ကလေးအလုပ်သမားမဖြစ်စေဖို့ ယခင်ကထက်ပိုတိုးလို့ ယခုပင်ကာကွယ်ဖို့

နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးကိစ္စအား နိုင်ငံတော်၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်နည်းတူ ကိုဗစ် ၁၉ ကပ်ရောဂါ၏ သက်ရောက်မှု များအား ကုစား၍ ပုံမှန်အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိရန်အတွက် Covid-19 စီးပွားရေးထိခိုက် သက်သာရေး စီမံချက်တွင်လည်း ကလေးအလုပ်သမားများ၊ အမျိုးသမီးအလုပ်သမားများ အများဆုံး ပါဝင်နေသည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ CMP လုပ်ငန်းများနှင့် အငယ်စား၊ အသေးစား၊ အလတ်စားစက်မှု လုပ်ငန်းများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရေးအစီစဉ်များတွင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအဖြစ် ရေတို ရေရှည် အစီအမံများ ချမှတ်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် ကလေးအလုပ်သမား ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို မျက်ခြည်မပြတ် အစဉ်အလေးထားဆောင်ရွက်လျက် ရှိသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီသည် ချမှတ်ရေးဆွဲထား သည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စီမံချက်များအတိုင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များ၊ အလုပ်ရှင် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ၊ UN အဖွဲ့အစည်းများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊
 လူမှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက်ကြွစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ
 (၁၂) ရက်နေ့တွင် ကျရောက်မည့် ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးနေ့နှင့် ကလေးအလုပ်သမား
 ပပျောက်ရေးနေ့ အထိမ်းအမှတ် လှုပ်ရှားမှုများအား လှိုက်လှဲစွာ ဂုဏ်ပြုကြိုဆိုပါကြောင်းနှင့်
 ယခုအခါသမယမှစတင်၍ ကိုဗစ် ၁၉၊ ကလေးများအား ကလေးအလုပ်သမားမဖြစ်စေဖို့
 ယခင်ကထက်ပိုတိုးလို့ ယခုပင် ကာကွယ်ဖို့ ဆောင်ပုဒ်ပါ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ကလေးအလုပ်သမား
 ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန် မြှင့်တင်၍ ယခင်ကထက် ပိုမိုအလေးထား
 လုပ်ဆောင်သွားကြမည်ဟု ယုံကြည်မိပါကြောင်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

**ရည်ညွှန်းကိုးကား - မြန်မာနိုင်ငံကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးဆိုင်ရာအမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်း
 စီမံချက်၊**

- ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ဥပဒေ (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊
- သတင်းစာ ဆောင်းပါးများ
- [www.ILO.org/child labour world Day](http://www.ILO.org/child_labour_world_Day)

မြင့်မြတ်ရန်ပိုင်

ကမ္ဘာ့ကလေးအလုပ်သမားပပျောက်ရေးနေ့ ဂုဏ်ပြုဆောင်းပါး

